

ni" kezd önmagáról. Miután elmondta a szalagra vett szöveget, önműködően kikapcsolja a magnetofont. Ha az olvasónak tetszik a könyv, a kölcsönzűben kikérheti, elolvashatja.

Ez volt a könyvtárban megindított "gápesítés" kezdete. Azóta tovább haladtak és a könyvtár előcsarnokában könyvismertetések tartanak mikrofonon a könyvtár legfrissebb anyagáról. Tájékoztatják a látogatókat a könyvtárban rendezendő könyvanketről, irodalmi estekről stb. Fejhallgatók segítségével az olvasóteremben is meghallgathatók magnetofonszalagra vett érdekes könyvtári vonatkozású szövegek.

A könyvtár most szervezi fonotékáját, melynek állományában az iskolások számára irt rádiójátékok, a helybeli kjusági Színház előadásainak és a gyermekírók műveinek hangfelvételei lesznek. A tanulók esztétikai nevelésének érdekében előadásokat vesznek szalagra a nagy zeneszerzőkről - Glinkáról, Borodinnról, Rimszkij-Korszakovról és másokról és hangversenyeket is közvetítenek számukra.

A könyvtár most kísérletezik a diafilmek "hangosításával". Erre a célra kombinálják a filmeszkópot, a vetítőlámpát és a magnetofont. A könyvtár legmerészebb álma azonban a "beszélő térkép", amely a kommunizmus építése husz éves tervének nagy építkezéseiről adna képet a nézőnek, illetve hallgatónak. (PS)

KÓRHÁZI KÖNYVTÁRAK

EGY ANGLIAI ELMEGYÓGYINTÉZETI KÖNYVTÁRRÓL

ALDRICH STAGG, Lorna: Saxondale: a mental hospital library. = Libr. Ass. Rec. 63.vol. 1961. 7.no. 248-253.p.
A saxondale-i elmeógyógyintézet i könyvtár.

A saxondale-i 1000 ágyas elmeógyógyintézetben - részben az ápoltak, részben a kb. 400 főt kitevő orvosi kar, ápoló- és ad-

minisztratív személyzet szolgálatában 93 000 kötetes könyvtár működik.

Az állomány összetételét a betegek olvasási kedvének felkeltése és fenntartása szabja meg. Nagy keresletnek örvendenek a képes könyvek és a humoros tartalmu irodalom. Ezek a legalkalmasabbak a depresszióban szenvedő betegek olvasási érdeklődésének felkeltésére. Az intézetnek járó sok folyóirat és napilap is ezt a célt szolgálja.

Fontos szerepet töltenek be az állományon kívüli folyóiratok, magazinok és könyvek is. A környék könyvtárai összegyűjtik olvasóik használaton kívüli folyóiratait, magazinjait s az elmeógyógyintézet betegeinek rendelkezésére bocsátják. Sokféle célt szolgálnak ezek az ápoltak körében: a bennük lévő képeket lerajzolhatják vagy lefesthetik, horgolási, kötési minták találhatók bennük, s a belőlük kivágott képekből albumok állithatók össze. A könyvtárakból kiselőjelezett megfelelő könyvekből pedig a kórtermekben állítanak össze kis kézikönyvtárakat; ezeket főként azok a betegek használják, akik nem tudják félénkségüket leküzdeni s nem merik a könyvtárat igénybe venni.

A könyvtár a hét minden napján egész nap nyitva van. A betegek a könyveket ugyanugy vehetik ki, mint más könyvtárakból. A fekvő betegek ellátása végett a könyv-

táros a reggeli órákban - 60 műből álló kis kézi targonca-állománnyal - végigjárja a a kórtermeket. A könyvtáros segítségére 3-6 hónapi időtartamra két-két nővér-jelöltet osztanak be. A könyvtáros a megyei könyvtár vezetőjének és az elmeógyógyintézet igazgatójának együttes felügyelete alá tartozik. Utóbbinak heti jelentésekben számol be az egyes betegeknel észlelt fontosabb mozzanatokról.

A könyvtár legfőbb célja, hogy a betegek figyelmét elterelje betegsükről, érdeklődésüket újból felkeltse az élet iránt és elősegítse a normális életbe való visszakapcsolódásukat. Ezért nem elégszik meg az olvasásnak, mint passzív tevékenységnek újból való elindításával. Hanglemez-gyűjteményének felhasználásával zenedélutánokat, előadók bevonásával irodalmi és egyéb előadásokat, vitákat rendez, sőt a gyógyintézet huzamosabb időn keresztül lakóiból színjátszó csoportot is alakít. (BZ)

KÖNYVTÁRÉPÍTÉS. MŰSZAKI FEJLESZTÉS

A HANGGÁ ALAKITOTT BETŰ "OLVASÁSA".

Az "Optophone" (vizuális hang) nevű berendezés segítségével a vakok megtanulhatják a hangokká átalakított közönséges nyomtatott betűk "olvasását".

Az asztalkára állítható berendezés felső lapjára helyezett nyitott könyv sorain

fotocellás berendezés segítségével - meghatározott sebességű - fénynyaláb hatol át. A nyomtatott betűk ily módon zenei hangokká alakulnak át; a hangok magassága a betűk alakjának megfelelően változik. Ez az "abc" mindössze hat hangból áll. Az írott abc számtalan hangzót és hang-permutációt eredményez. A kísérleti állapotban levő berendezés segítségével egy Miss

Jameson nevű vak angol hölgy, aki a készülékkel még az első világháborúba visszanyúló kezdeti alakja óta állandóan foglalkozik, percenként 46 nyomtatott szót tud "elolvasni", ellenőrizni tudja saját gépelt szövegének helyességét és gyakran a kapott gépelt leveleket is elolvassa.

A berendezéssel nem kívánják a "Braille"-írást és az un. "beszélő"-könyvek helyettesítését, hanem mindössze csak kiegészítését. (Unesco B. Libr. 15. vol. 1961. 3. no. 161. p.)